

pokud tu není přímého veřejného zájmu na tom, aby právní statek, o který jde, byl chráněn i proti vůli jeho nositele. Svolením poškozeného neb ohroženého ke skutku pachatelovu pokud se týče k poškození neb ohrožení právního statku, jež se tímto skutkem způsobuje, je proti-právnost a tím i trestnost skutku vyloučena u všech trestných činů soukromožalobných, ježto tu není veřejného zájmu na jich stíhání, dále u takových trestných činů, při nichž nesvolení poškozeného neb ohroženého je výslovně prohlášeno za znak skutkové podstaty trestného činu (jako na příklad při krádeži), a u trestných činů, které podle povahy své nemohou býti spáchány na svolujícím (jako na př. při většině deliktů proti majetku a svobodě). Naproti tomu platí zásada § 4 tr. zák. ve všech případech, kde útok pachatelův trestním zákonem zapovězený směřuje proti právnímu statku, jež trestní zákon chrání v přímém veřejném zájmu i proti vůli osoby skutkem pachatelovým dotčené. K těmto nositelem právního statku nezcizitelným právním statkům patří zejména právní statky života a tělesné bezpečnosti, tedy i zdraví (viz uvedenou literaturu a rozhodnutí č. 4194 víd. sb.). V souzeném případě bylo skutkem obžalované ohroženo zdraví Karla F-a. Právní statek zdraví je zákonem ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. o potírání pohlavních nemocí nepochybně chráněn v přímém veřejném zájmu i proti vůli nositelů tohoto právního statku. To vysvětluje z četných ustanovení tohoto zákona, zejména z ustanovení §§ 2—8, 12 a 16. Podle toho šlo o útok na právní statek, jehož F. se nemohl svolením ke skutku obžalované platně vzdáti. Zaujal-li tedy nalézací soud ve svém rozsudku stanovisko, že skutečnost, že F. věděl o tom, že obžalovaná je nakažena, a přes to na ní žádal, aby s ním souložila, je pro posouzení viny obžalované nerozhodnou, t. j. že nemění nic na tom, že se obžalovaná dopustila uvedeným skutkem přečinu podle § 18, odst. 2 zák. ze dne 11. července 1923, čís. 241 sb. z. a n., nelze mu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci.

Čís. 4933.

Zásada §§ 3, 233 tr. zák., podle níž se neznalostí zákona nemůže nikdo omlouvat, platí bezvýjimečně nejen pro obor trestního zákona čís. 117/1852, nýbrž i pro celý obor t. zv. vedlejších trestních zákonů, za něž je pokládati i pozdější zákony, jež obsahují vedle trestně-právních norem i jiné normy, ovšem jen, pokud jde o jejich trestně-právní obsah (na př. zák. č. 9/1924).

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 673/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako senátu mládeže ze dne 23. června 1932, jímž byl obviněný (mladistvý) podle § 259 čís. 3 tr. zák. zproštěn z obžaloby pro provinění podle § 24 zákona ze dne 30. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný

a uznal právem, že obviněný je vinen, že v době od vánoc 1931 do března 1932 v P. bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení, čímž spáchal provinění podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 a § 3 zákona ze dne 11. března 1931, čís. 48 sb. z. a n.

Důvody :

Senát mládeže soudu první stolice vzal za prokázáno, že obžalovaný měl v době od vánoc 1931 do března 1932 v P. bez povolení u sebe radiotelefonní zařízení a to radiotelefonní přijímací přístroj beze sluchátek, t. j. že toto radiotelefonní zařízení v uvedené době a v uvedeném místě bez povolení přechovával, a zaujal v důsledku toho stanovisko, že obžalovaný dopustil se tím jednání, jež zakládá objektivní skutkovou podstatu provinění podle § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923 čís. 9 Sb. z. a n. z r. 1924 a § 3 zákona ze dne 11. března 1931 čís. 48 Sb. z. a n. Pokud jde o subjektivní stránku tohoto provinění shledal však, že obžalovaný si nebyl vědom bezprávnosti svého jednání, ježto prý byl v právním omylu, máje za to, že si nemusí opatřiti povolení k přechovávání radiotelefonního přijímacího přístroje, nemaje radiotelefonní přijímací přístroj úplný, nemaje potřebná sluchátka a v důsledku toho přístroje ku provozu radiotelefonní přijímací stanice nepoužívá a ani používati nemůže, a zprostil proto obžalovaného podle § 259, čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro provinění podle § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924 a § 3 zákona ze dne 11. března 1931, čís. 48 Sb. z. a n.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) a b) tr. ř. namítajíc, že právní omyl, v němž obžalovaný podle rozsudku jednal, záležel v neznalosti nebo v nesprávném výkladu ustanovení § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, že toto zákonné ustanovení jest ustanovením trestně-právním a že v důsledku toho šlo o omyl trestně-právní, jímž se podle §§ 3, 233 tr. zák. nikdo omlouvati nemůže. Zmateční stížnosti, jež uplatňuje těmito vývody zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nelze upříti oprávnění.

První odstavec § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924 ustanovuje: »Kdo bez povolení vyrábí, prodává, přechovává nebo z ciziny dováží radiotelegrafní a radiofonní zařízení, trestá se« Ustanovení to je nepochybně ustanovením trestně-právním; neboť upravuje skutkovou podstatu trestného činu náležejícího před soud. Jednal-li obžalovaný v omylu rozsudkem předpokládaném, t. j. měl-li mylně za to, že neúplný a v důsledku toho k provozu radiotelefonní přijímací stanice nezpůsobitý a nepoužívaný radiotelefonní přijímací přístroj není radiotelefonním zařízením a že v důsledku toho není k přechovávání takového radiotelefonního přístroje třeba úředního povolení, šlo tu skutečně o neznalost neb o nesprávný výklad posléze citovaného ustanovení zákona, tedy o omyl trestně-právní, jímž se podle §§ 3, 233 tr. zák. nikdo omlouvati nemůže.

S právním názorem odvodu obžalovaného, že zásada § 233 tr. zák., že neznalost trestního zákona o přečinech a přestupcích neomlouvá, platí je pro 2. díl tr. zák., jednající o přečinech a přestupcích, nikoliv i pro pozdější normy trestně-právní, zejména ne pro komplikovaný zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924, to tím méně, ano tu nejde o vysloveně trestní zákon, nýbrž o zákon obsahující promiscue normy civilní i trestní, nelze souhlasiti. Z nadpisu § 233 tr. zák. a z textu prvé věty tohoto §, jichž se odvod obžalovaného v tomto směru dovolává, nelze dovozovati, že zmíněná zásada tr. zák. platí, pokud jde o přečiny a přestupky, jen pro 2. díl tr. zák., jen pro přečiny a přestupky tímto dílem tr. zák. upravené. Zmiňuje-li se tr. zák. v nadpisu § 233 o »tomto zákonu«, rozumí tím zřejmě trestní zákon o přečinech a přestupcích, a vyslovuje-li pak v 2. větě § 233 zásadu, že neznalost tohoto trestního zákona (o přečinech a přestupcích) nemůže omlouvati, dává ve skutečnosti důraz nikoli na slovo »tohoto«, nýbrž na slovo »trestního zákona«. Předcházející text 1. věty § 233 nemůže na tom nic měniti. Trestní zákon ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák. uvádí někdy, zejména v 2. části, důvody pro své normy. Stačí tu poukázati ke zcela zbytečnému § 434 a k úvodu § 500. Takové odůvodňování norem — text 1. věty § 233 je rovněž tohoto rázu — nemění však nic na platnosti normy samotné, a to ani v případech, v nichž důvody pro normu uvedené v pravdě neobstojí. Ve skutečnosti platí tedy zásada §§ 3 a 233 tr. zák., podle níž neznalost trestního zákona neomlouvá, bezvýjimčně pro celý obor trestního zákona. Trestním zákonem jest však rozuměti nejen trestní zákon ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák., nýbrž i tak zvané vedlejší trestní zákony, t. j. pozdější zákony obsahu trestně-právního, jež jsou svou povahou doplňky trestního zákona ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák. Za vedlejší trestní zákony dlužno zejména pokládati i pozdější zákony, jež obsahují vedle trestně-právních norem i jiné normy, a to potud, pokud jde o trestně-právní obsah těchto zákonů (Altmann, Kommentar zum österreichischen Strafrecht, 1. sv., str. 47, 48, 677). Z toho, co uvedeno, plyne, že zásada §§ 3, 233 tr. zák., podle níž se neznalostí trestního zákona nemůže nikdo omlouvati, platí i pro zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 Sb. z. a n. z roku 1924, pokud tento zákon obsahuje trestně-právní normy. Že právní omyl, v němž obžalovaný podle názoru rozsudku jednal, záležel v neznalosti nebo v nesprávném pojmání trestně-právní normy tohoto zákona, bylo již dříve dovozeno.

Právní názor rozsudku, že ze slov »bez povolení« v ustanovení 1. odstavce § 24 posléze cit. zákona se vyskytujících vyplývá, že toto ustanovení zákona stanoví výjimku ze zásady §§ 3 a 233 tr. zák., podle níž neznalost trestního zákona neomlouvá, je rovněž nesprávný. Z uvedených slov vyplývá ve skutečnosti jen tolik, že se vyžaduje ke skutkové podstatě přečinu podle § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, po stránce objektivní, by pachatel předsevzal některou z činností tam uvedených bez povolení, a po stránce subjektivní, by si byl vědom toho, že si neopatřil povolení ke své činnosti. Uvádí-li rozsudek v rozhodovacích důvodech, že si obžalovaný nebyl

vědom nesprávnosti svého jednání, vyjadřuje tím, jak vyplývá z rozhodovacích důvodů, totéž, jako tvrzením, že obžalovaný jednal v právním omylu, o němž se stala shora zmínka.

Poněvadž napadený rozsudek trpí podle toho, co uvedeno, zmatekem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. stížností uplatňovaným, bylo zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek zrušiti. Zároveň bylo na základě skutkových zjištění rozsudkových, umožňujících rozhodnutí ve věci samé, uznati obžalovaného vinným proviněním podle § 24, odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, a § 3 zákona ze dne 11. března 1931, čís. 48 sb. z. a n.

Čís. 4934.

Vyhošťovací právo přiznané obcím ustanovením čl. III. zákona ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. zahrnuje v sobě jen oprávnění zakázati určitým osobám bydlení v obci, nikoliv i oprávnění zakázati jim i přechodný pobyt v obci.

Vrátil-li se kdo do obce, z níž byl vyhoštěn podle čl. III. zák. čís. 18/1862, dopustil se přestupku podle § 324 tr. zák. jen, učinil-li tak, aby v obci trvale bydlel, nikoliv i, učinil-li tak jen za účelem přechodného (krátkého) pobytu v obci.

(Rozh. ze dne 26. února 1934, Zm I 1061/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 31. října 1933, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zapovězeného návratu podle § 324 tr. zák., zrušil rozsudek v tomto výroku a v důsledku toho též ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a uznal právem, že se obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštuje z obžaloby, že byv usnesením obecního zastupitelstva v N. ze dne 21. března 1922 navždy vyhoštěn z obce N., v srpnu 1933 několikrát se tam vrátil a že se tím dopustil přestupku podle § 324 tr. zák.

Důvody :

Předmětem veřejného líčení podle § 286 tr. ř. byla zmateční stížnost jen, pokud napadla výrok rozsudku soudu první stolice, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zapovězeného návratu podle § 324 tr. zák., spáchaným prý tím, že, byv usnesením obecního zastupitelstva v N. ze dne 21. března 1922 z obce N. navždy vyhoštěn, v srpnu 1933 několikrát se tam vrátil. Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 10 tr. ř., uplatňujíc však ve skutečnosti zřetelným poukazem zmatek podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., namítá stížnost v tomto směru, že jednání, v němž nalézací soud shledal onen přestupek, nezákládá ve skutečnosti skutkovou podstatu trestného činu náležejícího před soud. Obžalovaný vrátil se prý v případech zde v úvahu přicházejí-